

քանի մը անգամ միտցնեցրը շարժեւէն ետքը կը տեսնենք որ ամանին տակը եղած ջուրը կը սկսի եռալ, այնպէս որ կարծես թէ սաստիկ կրակի վրայ դրած է : Իայց աս եռացումը շուտ կը դադրի, ինչու որ ջրէն ելած գուլորչին ամանին տակը խտանալով՝ ջրին մակերևոյթը կը ճնշէ ու եռացումը կ'արգելուի . բայց թէ որ դրսէն պաղ ջուր լեցընելու ըլլանք ամանին դրսի երեսին վրայ, առջի ջուրը նորէն կը սկսի եռալ : Եւ երևոյթս կը տեսնուի նաև բարձր լեռներուն վրայ ալ, վասն զի հոն տեղի օդին ճնշումը շատ քիչ է :

Թէ որ ամանին գազաթը բաց ըլլայ, ու ան ծակին վրայ փայտէ տփով մը սնդիկ դնենք ու օդը պարպելու ըլլանք, սնդիկը մթնոլորտին ճնշմամբ քայտին ծակտիքներէն կ'անցնի, ու ամանին մէջ կը կաթկըթէ, այնպէս որ կարծես թէ արծրթէ անձրև կուգայ :

Թէ որ ամանին ծակ գազաթը մագաղաթի կտոր մը կապելու ըլլանք ու ներսի օդը հանենք, դրսի օդին ծանրութենէն մագաղաթը կը ճաթի . նոյնպէս ուռեցուցած փամփուշտ մը թէ որ ամանին տակը դնենք ու օդը պարպենք, փամփուշտը կը ճաթի . վասն զի փամփուշտին մէջի օդը իր առաձգութեամբը կ'ուզէ դատար կութեան մէջ տարածուիլ : Դատար կութեան մէջ ձայն չսուիր, թէպէտ և տեսնենք զանգակի կամ նուագարանի մը զարնուիլը . գայլախազը երկըթի հետ զարնուելով կայծ չհաներ . կասկարմիր եղած տաք երկաթի վրայ վառօդ դնես՝ չբռնկիր, այլ կը հալի . կապարի ու թղթի կտոր մը հաւասար ժամանակի մէջ վար կ'իյնան : Եւ որոնց նման ուրիշ անթիւ փորձեր ալ կրնան ըլլուիլ օդահան գործիքով :

Հ . 9

ԵՐԿՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Չինու մանր հրաբուխները :

ՊԵՐԹՐԱՆ անունով քարոզիչը աս տարի հետաքրքրական տեղեկութիւն մը խրկեց է Կաղղիոյ ճեմարանին՝ Չինու երկրին մէջ եղած մանր հրաբուխներուն վրայ : Միայն մէկ գաւառի մը մէջ տասը հազարի չափ ջրհոր կամ գուբ կայ կ'ըսէ . աս ջրհորներուն որը աղի ջուր կուտայ, որը դիւրավառ կազ, Չինացիք մասնաւոր արհեստով մը կը փորեն աս ջրհորները հարիւրաւոր մեթր խորութեամբ, ինչուան որ ան կազը ելլէ . տեղ տեղ աս կազը ագուգանելով կամ փողրակներով կը տանին աղի գործարանները, ու անով ոչ միայն խալկիները կը տաքցընեն, հապանակ գործարանները անով կը լուսաւորեն : Պերթրան քահանան տեղեկութիւններուն հետ խրկեց է նաև ան աղի ջրէն՝ փորձի համար . ճեմարանն ալ շնորհակալութեան թուղթ գրեց է իրեն :

Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Կ

ԳՒՐԳ մի ունիմ որ գրած չէ,
Թէ չըկարգամ, ինք կուկանէ .
Ինքն է օրէնք, ինքն ամբաստան,
Ինք գատաւոր ուինքն է վեկայն :

ՅՈՒՆԻՍԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆ ԷՐ ՕՐԱՅՈՅՑ :